

detallet har set vel meget med uwillige Dine paa det Forhold, at mindre heimlede Folk skulde kunne ved Hjælp af et saadant Institut som det foreslaaede erhverve sig et Laan i deres Eiendom. Der tales bestandig ogsaa i Betænkningen om, at naar en Mand vil etablere sig, kan han kræve Statens Kredit for Etableringsomkostningerne osv. Det er fremstillet, som om Enhver kan fordrø at faae et Slags Statslaan, naar han vil foretage sig Et og Andet. Det er ikke Mening. Meningen her er ganske simpelt den samme, som ved andre Kreditforeninger, at der skal være Valuta for Pengene. Der er kun Tale om faste Eiendomme og Laan for Halvdelen af disse Eiendommers Værdi. Den ærede Ordfører for Mindretallet udtalte, at Kredit var gavnlig, naar den kom paa rette Sted, men han udtalte det, som om Krediten her ikke var paa rette Sted. Jeg kan ikke her være enig med ham. Er der noget Sted, hvor jeg tror, den er gavnlig, saa er det, naar man ser paa en eller anden Maade at hjælpe Smaaafolk til et fast Laan eller, som det kaldes, hjælpe dem ud over de korte og dyre Laan, hjælpe dem ud over de Bænkneligheder, som de kunne have ved ikke at have Sikkerhed for, at de kunne beholde de laante Penge, saalænge de svare Rente deraf. Jeg tror netop, det er en fortræffelig Maade at give Kredit paa. Den ærede Ordfører for Mindretallet sagde, at en saadan Kreditgiven skabte uholdbare Tilstande, og sagde: Der have vi Grunden til de periodiske Pengekriser! Jeg synes rigtigt nok, at denne Sammenligning halter meget stærkt. Hvad er det, som har skabt periodiske Pengekriser? Det er den aldeles taabelige, affindige Given-Kredit til Folk i Handelsstanden, som ikke eie det Allermindste. Men her er ikke Tale om at give Kredit uden efter nøie at overveje, om den Paagjældende kan stille tilbørlig Sikkerhed for Beløbet. De periodiske Handelskriser ere ganske vist opstaaede, hvor Folk gav ubefjendte Menneſker Kredit, blot i den Hensigt selv at ville tjene Penge, i det Hele taget en aldeles urimelig Kredit, men det synes jeg ikke kan sammenlignes hermed. Efter min Mening vilde det tværtimod være en Fordel, dersom man kunde sikkre smaa Arbejderfamilier Hus og Hjem, thi efter min Erfaring — og det er en Erfaring, som vistnok ikke er ualmindelig — er den Omstændighed, at de selv have en Smule Eiendom, netop det, som holder dem borte fra Fattigvæsenet, og som giver dem Energi til at arbejde og stræbe. Jeg vilde derfor ingenlunde anse det for at være forligt, selv om det skulde forøge Udstyknungen noget mere, thi selv om Eiendommene bleve noget mere udstykkede, og nogle af Landets Kapitaler bleve spredte deri, saa tror jeg dog, at Befordringen af den almindelige Velstand vilde ikke bedre Fyldest derved end paa mange andre Maa-

der. Som sagt, efter min Mening værger Selveieendommen meget stærkt imod, at de Paagjældende kaste sig ind under Fattigvæsenet, og det er ikke ganſk uden Betydning baade paa det ene og paa det andet Sted. Men, siger den ærede Ordfører for Mindretallet, naar vi nu give Husmændene og de smaa Landeindomsbesiddere en saadan Hjælp, saa maa jo ogsaa alle de Andre have en lignende Støtte af Staten, thi hvorfor skulde f. Ex. ikke Fiskerne have den samme Understøttelse af Staten som Husmændene? Dertil kan jeg kun svare, at, saafremt de kunne yde den samme Garanti og Sikkerhed, saa kan jeg heller ikke indse, at der vilde være nogen Ulykke deri, tværtimod, jeg anser den Hjælp, som Staten yder her, for at være mere nominal end reel. Det er kun Statens Navn, som giver en Sikkerhed; men den saar maaste aldrig nogen effektiv Betydning for Statskassen, saa det Hensyn, at der maaste kunne være Andre, der være lige saa berettigede til at blive hjulpede, synes mig ikke kan være nogen Grund til, at man her skulde vige bort fra at hjælpe de smaa Husmænd. Det var disse almindelige Betragtninger, jeg nu har forsøgt at imødegaa, som den ærede Ordfører for Mindretallet fremsatte, forinden han gik over til Vædringsforslagene, og forsaavidt anser jeg nu Diskussionen herom for sluttet, fordi det jo egentlig ikke vedkommer Sagen, da Mindretallet ikke paa Grund deraf har foreslaaet at forkaste Loven, men er enig i, at Loven fremmes, kun under nogle andre Former med Hensyn til Statsgarantien.

Det ærede Mindretal vil paa ingen Maade gaa ind paa en Statsgaranti udenfor en bestemt Sum, og stiller i den Anledning Vædringsforslaget under Nr. 3 f., fordi, siger Mindretallet, det er ikke principrigtigt, og det er aldeles uregneligt, hvor det kan føre hen. Det forekommer mig imidlertid, at, naar Principet skal være det Afgjørende, saa brydes Principet jo akkurat ligesaa godt ved Mindretallets Forslag som ved Flertallets Forslag. Det, som det dreier sig om, er det Spørgsmaal, hvilket Forslag der er det mest praktiske, det vil sige, hvilket Forslag der bedst vil bidrage til det Diemeds Opnaaelse, som Statsgarantien har, nemlig til at holde en god Kurs paa Obligationerne, og der siger jeg aldeles bestemt, at det vil Flertallets, hvortil jeg ikke tror, at Mindretallets Forslag paa nogen Maade vil have nogen Virkning i den Retning; tværtimod. Det ærede Mindretal foreslaar i sit Litra f., at Staten skal give hvert halve Aar 10,000 Kr., som tilbagebetales Statskassen, saasnart det dertil Fornødne indkommer fra Interessenterne, det vil sige med andre Ord, at der skal hvert Aar paa Finansloven opføres 10,000 Kr. til hver Kreditforening i hver Termin, og disse Penge skulle ligge til Disposition for Kreditforeningerne. Men dette Forslag maa vi læse i Forbindelse med Vædringsforslaget under Nr.